Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
YTTRANDE	16 Rk1a	1 (2)

Datum	Dnr
11.1.2019	ÅLR 2019/216

Riksdagens lagutskott

LaV@eduskunta.fi

Hänvisning

Kontaktperson
Michaela Slotte

Ärende
RP 136/2018 RD REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN MED FÖRSLAG TILL LAGSTIFTNING OM DOMSTOLSVERKET

Riksdagens lagutskott har den 16 januari 2019 begärt ett skriftligt sakkunnigyttrande gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om Domstolsverket (RP 136/2018 rd). Samma begäran har riktats till Ålands lagting.

Landskapsregeringen konstaterar inledningsvis att landskapsregeringen inte tidigare under beredningen av ärendet getts tillfälle att yttra sig. Domstolslagen innehåller ett flertal särbestämmelser rörande Åland, bl a skyldigheten att höra landskapsregeringen innan lagmannen vid Ålands tingsrätt tillsätts, bestämmelser rörande den särskilda språklagstiftning som gäller på Åland och bestämmelser rörande särskilda behörighetsvillkor för domare vid Ålands tingsrätt och Ålands förvaltningsdomstol. Landskapsregeringen anser därför att det rör sig om lagstiftning som har särskild betydelse för Åland enligt 28 § 2 mom. självstyrelselagen (1991:71) varför landskapsregeringen borde ha hörts i ett tidigare skede av lagberedningsprocessen.

Landskapsregeringen vill rent allmänt understryka att det är viktigt att den föreslagna omorganisationen inte försämrar tillgången till svenskspråkig rättsskipning. Det är även väsentligt att de domare som handlägger de åländska ärendena har kunskap om den åländska rättsordningen. Landskapsregeringen noterar även att staten är skyldig att anordna utbildning på svenska för sina anställda i landskapet enligt 42 § 2 mom. självstyrelselagen (1991:71) för Åland.

Landskapsregeringen noterar att Ålands landskapsregering enligt den förslagna 11 kap. 9 § 1 mom. ska höras innan lagmannen vid Ålands tingsrätt utnämns. Detta innebär ingen förändring jämfört med dagsläget.

Postadress	Telefon	Telefax	E-post
PB 1060	(018) 25000	(018) 19155	registrator@regeringen.ax
AX-22111 MARIEHAMN, Åland			URL www.regeringen.ax

Tjänstebrev bör ställas till Ålands landskapsregering, inte till enskild tjänsteman

I regeringens proposition ingår i 19 a kap. 7 § 4 mom. i lagförslag 1, bestämmelser om tillsättning av direktionen för Domstolsverket. Enligt bestämmelsen får en riksdagsledamot, en medlem av statsrådet eller en ledamot av ett landskapsfullmäktige, en landskapsstyrelse, ett kommunfullmäktige eller en kommunstyrelse inte ingå i Domstolsverkets direktion. Syftet med bestämmelsen är att betona att Domstolsverkets direktion har en oberoende ställning.

I nämnda 19 a kap.7 § 4 mom. finns inte några bestämmelser om motsvarande organ inom självstyrelsen och i motiveringen konstateras att det i paragrafen inte behövs något uttryckligt omnämnande av representanter för landskapets självstyrelseorgan. Vidare sägs det i motiveringen att ”I vilket fall som helst avser momentets formulering ”landskapsstyrelsen” också Ålands landskapsstyrelse, och en ledamot av den får inte ingå i Domstolsverkets direktion.”

Landskapsregeringen har vid upprepade tillfällen påpekat att då man i riket genom vård- och landskapsreformen bildar landskap uppstår en risk för sammanblandning med landskapet Åland som är en helt annan juridisk konstruktion och som har en helt annan rättslig ställning än de landskap som föreslås bildas i riket. Det är landskapsregeringens bestämda uppfattning att ett omnämnande av landskapsstyrelser och landskapsfullmäktige i 19 a kap. 7 § 4 mom. inte kan anses omfatta Ålands landskapsregering och Ålands lagting. Det är beklagligt att denna grundläggande kunskap om Ålands konstitutionella ställning saknas. Landskapsregeringen anser att Ålands landskapsregering skall omfattas av bestämmelsen i 19 a kap. 7 § 4 mom., men det förutsätter ett uttryckligt omnämnande av Ålands landskapsregering i lagtexten.

Minister Nina Fellman

Rättschef Michaela Slotte

För kännedom Justitieministeriet, Janina Groop-Bondestam
Riksdagsledamot Mats Löfström